

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

Óvár Víz-utca, 231. szám, első emeletben

Megjelen a lap hetenkint háromszor u. m. Vasárnap, Szerdán és Pénteken. Ara éven-
gyedre 3 ft. o. é. Hirdetési ár: soronként 7 kr, s minden hirdetés után 30 kr bélyegdíj. Előfizetés s
hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeletik.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Kolozsvár, 1860. é. 10. kén.

(O) Kisértsünk meg néhány adatot összeállítani a Magyarország és Erdély közti viszony, s a magyar királynak ezen viszonyról elváthatlan kapcsolatban álló legitim jogai kimutatására. Nem rejtett oklevéltárak porlepte szekrényéből, hanem közkezen forgó s nyilvános érvényű törvény- és okiratgyűjteményeiből: miért vállalnánk antiquariusi tisztet, mikor vannak, kik a minden valamire való könyvtárban megtalálható dolgokról sem akarnak tudomást venni. Sem történetírók okoskodásaiból, hisz azt mondják, ezek meg voltak vesztegetve; hanem részint fejedelem és fejedelem, részint pedig fejedelem és alkotmányos nemzet közt keletkezett nyilvános szerződés- és törvényekből.

A ki történetírói ráfogásnak tartja, hogy a mohácsi gyászos következményű esata előtti időkben a vajdák a magyar királyok által kinevezett, azoktól függő első hivatalnokai voltak ezen erdőtuli részeken (partium ultrasilvanarum), hogy a soha senki által kétségbe nem vont helyhatósági magán szabályok és szokások kivételével, az akkori törvények értelmében alkotmányos polgári jogok és köteleességek, a közigazgatás és igazságszolgáltatás főbb vonásainak ngyanazonosságán kívül, a Királyhagón ineni és tuli résznek egy közös törvényhozása volt: utasítjuk a Kováchich Vestig. comit. című gyűjteményére, hol az 1525. évben a Rákosmezőjén tartott országgyűlés 37-dik törvénykezelyében erdélyi követek is a törvényhozó test tagjai gyanánt szerepelnek.

A mohácsi esata következményei megszakasztották tényleg a szoros értelemben vett egység folytonosságát, külön fejedelmek alatt, külön törvényhózással levén Erdély több mint másfél századig. De lássuk, nemzetjogi szempontból mikép fogták fel az érdekelte fejedelmek és országfeiak ezen különválást.

Az 1538-ban kelt váradi békeokmány szerint Ferdinánd és Zápolya megosztottnak a magyar koronaterületnek még török iga alá nem esett részén, mindkettejök megtartván a magyar királyi címet, s egyszersmind kikötik, hogy bármelyikök halála esetére az illető országrész a másíkra szálljon vissza.

A Rudolf és Báthori Zsigmond közti, törvénytarunkban az 1595. 56. törvényezikkbe egész terjedelmileg beigtatva olvasható szerződést, az ingékony jellemű fejedelem általi visszavonátása miatt csak mellesleg említve, annyival nagyobb nyomatékúnak tartom Rudolf és Bocskay s a II. Mátyás és Bethlen Gábor közti egyezményeket, mert itt a győzelem mindkét esetben az erdélyiek részén állván, azon ellenvetésnek sincs helye, hogy talán a diadalmas fél erőszakolta volna a legyőzöttre a föltételeket.

És ezen okiratok elsejében ki van mondvá: hogy Erdély Magyarországha bekebelezve maradjon (incorporata maneat); hogy Bocskay a magyar király felsőbbségének elismeréséül minden évben ajándékokat küldjön Ő Felségének és utódainak, mint Magyarország törvényes királyainak; hogy a magyarországi országgyűlésre Erdély részéről is követek küldessenek; s végre, hogy Bocskay halála után Erdély, minden részeivel és tartozékaival együtt, teljes épségében, minden vonakodás nélkül az országra és a királyra visszaszálljon (ad regnum et regem devolvatur.)

A másodikban meg van ugyan engedve a fejedelem választási jog, de Erdély a magyar koronától elidegeníthetlenné nyilvánítottván, ki van mondvá, hogy a szabadválasztás csak addig tart, míg Buda és Eger a törököktől visszafoglaltatik; mi ha meg fogott történni, Erdély a részekkel együtt, régi állapotába helyeztetik vissza, mint a királyok alatt volt, midőn királyi tisztviselők (regii oficiales) igazgatták.

Ha már itt valaki azon ellenvetést tenné, hogy mindezek így lehettek papíron, de teljesedésbe nem mentek, erre csak annyit jegyzek meg, hogy nem mentek a törökhatalom befolyása miatt; de ebből a történelmi jog folytonosságának megszakadását következtetni annyit tenne, mint azt állítani, hogy min után Budavára s a magyar alföld legnagyobb része

másfél századig a fényes kaput uralta, ezáltal szent István fölkezt utódai elvesztették minden igéyüket Mátyás király palotájához s a Tisza és Duna alvidékeihez.

Azonban bekövetkezett I. Leopold alatt a tetleges visszacsatolás is, melynek történeti részleteit mellőzve csak annyit emelek ki, hogy azon okmányban, melyet az 1688-iki fogarasi országgyűlés által, Teleki Mihály vezetése alatt kiküldött teljhatalmu országos bizottság, a három nemzet nevében és pécstjé alatt Caraffa cs. kir. biztosnak kézbesített, a visszacsatolás alapjául a magyar királyi jogigény van kimondva a következő szavakkal: „Visszatér már (Erdély) Magyarország királyához, kitől a végzet mostohasága s némelyeknek nagyravágyó merényletei által választottott el.“ (Redit jam ad regem Hungariae, a quo factorum invidia et ambitiosus nonnullorum ausibus segregatum est). Mely kapcsolat fogalma az I. Leopoldról nevezett hitlevél bevezetésében ekép van kifejezve: „Királyi tisztünkben kifolyónak tartottuk ezen igen kedvelt Erdély tartományt, a mely századok óta a mi nemes Magyarországhoz tartozott, mint lelkünket, mind jobban magunkhoz ölelni.“ (Regii nostri muneris esse dignum charissimam hanc Transsilvaniae regionem, jam a seculis inclito nostro Hungariae regno assertam, magis magisque velut animam nostram amplecti).

S most nézzük hazánk törvényeinek a practica sanctióból átvett határozmányait, mint ékkövet a jelenleg uralkodó királyi család s a magyar koronaterület közti jogkapcsolatnak. Az 1723-ki pozsoni országgyűlésen alkotott 1., 2., és 3-dik törvényezikelyek, a királyi örökösödés nemét, az ország és kapcsolt részei minden más örökös tartományoktól független, saját törvényei és szokásai szerinti kormányzásának határozott kikötése mellett, szabályozván s leányágra is kiterjesztvén, az idéztem I. törvényezikkely többi közt imozt tartja: „Azon királyi örökös, ki a fölséges ausztriai házának előlemlített országait és tartományait örökli, ugyanazon örökösödési joggal egyszersmind Magyarország s a hozzákapcsolt részek, országok és tartományoknak, melyek hasonlóan oszthatatlanul értendőek (aeque indivisibiliter intelligendarum) csaltalan királyának tartassék és koronáztassék meg.

A nélkül, hogy a personalis és realis unió felletti, az elfogulatlan jogtudomány ítélőszéke előtt ugy is már rég eldőlt kérdés vitatásába bocsátkoznám, annyit, reményem, czáfolattól félelem nélkül állíthatok, miként az idézett törvényezikkely tartalma, a következő eszmeháromság kifejezése: 1) a királyi örökösödési jog és rend; 2) a magyar koronaterületnek más tartományoktól független, önjogu kormányzása és 3) ezen magyar koronaterület oszthatatlansága.

S kérdem: ha ezen háromság bármelyik izét kiütjük, meg fog-e állhatni a más kettő? — Erőszak által talán ideiglen, de jogilag és tartósan bizonyosan nem.

Azt akartam egy hírlapcikk korlátolt terjedelméhez mért rövidséggel megmutatni, hogy a tabula rasa s a magyar korona Erdélyhez történelmi jogának kétségbe vonása, közvetve a legitimitás ellen intézett támadás.

Ha az igazság fölrevettetik, mik egyebek az országok, mint nagy rablótanyák?

Verébözi hármas könyve, ajánlás Udászó királyhoz.

Korunk jelenségéhez tartozik, hogy az államéletbeli szerkezetek közül sok, mi százados létét igért s vége be nem látható vala, egyszerre megsemmisüljön, helyébe új álljon elé és viszont ez is, mintha csupán színházi jelenet lenne, egyszerre új dekorációkkal kerüljön fel.

Ily helyzetekben felette nehéz a fabábok szerepének elkerülése, melyeket a gépészek a kezükben lévő zsinór rágatásával oda vezetnek, hová nekik kedvük van, és oly torzalakokat vétetnek föl, melyek nekik tetszenek vagy tetszést aratni remélenek.

A már-már mulóban levő, reánk tolt üdvtelen rendszer újabb által váltatik fel, melyre ha nincs is miért hozsánát rivalganunk, de a feszítésmegét sincs ok még jelenleg miért kimondani, addig míg a törvényes új honalkotó gyűlés (mert jelenlegi országgyűlésünk az leendő) palczája felette, vagy a palaça felette eltörve nem leendő.

Itt az idő, hogy a nemzet, mely következetes méltósággal tudott több mint tíz hosszú éven át tűrni, nem jöveszékelve a szívében ejtett sebek felett, s el nem gyengülve az életéből folyt vér miatt, megmutassa most már, hogy méltósággal tud nemcsak gondolkozni, hanem cselekedni is; itt az idő, hogy önjövéje felett higgadtan határozzon, hogy sem a pillanat heve, sem szeszély, sem csábító ígéretek szülte mámor el ne ragadj. Eljött a kor, hogy azon nemzet, mely alkotmányához és multjához oly hű, a jövőt a multak emlékére építse és mindent kikértüljön a mi gyengíthető, legyen az pártoskodás vagy rendtelenségre hajlás, mert az összes nemzet jövőjében minden egyes egyenlőleg érdekelve van s mindnyájunknak egyenlő köteleességünk mindent mi szép s hazánk jövőjét szilárdítja, megtenni, s megbecsülhetetlen bűn lenne bárkitől is, ki e hon polgára, olyast cselekedni, mi szép reményeink hiusítására habár csak egy szemernyivel is befolyon.

Küszöbén állunk annak, miszerint az ország gépezetének jelenlegi alakja merőben változik s az alkotmányos szabadságunk rovására megkísértett és megbukott politikai rendszer hívei és organumai, hatalompolcokról lelépve hazai tisztviselők által cseréltetnek fel, a kik velünk együtt szenvedének és érezék fájdalmainkat, a kik ép ugy ragaszkodnak alkotmányunkhoz teljes mértékben mint minmagunk, s a kiknek leghőbb óhajának a szentesített 48-diki törvény érvényre emelése leendő. Tisztök teljesítése, melynek nincs más támasza, mint polgártársaik bizalma, számtalan nehéz küzdelemmel lesz összekötve. Sokakra nézve önfeláldozás lesz az, kivált a föbbekre nézve, kiknek nem sok kilátásuk van a tett szolgálatokeért egyéb jutalomra, mint a mit legfőlebb néhányak esmerése és a honfűl tiszta öntudat nyújt. Az alsóbbak hivatása részben az oly rajongók fékezése, kik fejtelenségre hajlandók volnának s az átmeneti korszakban a rendtelenség felé hajolnak; és erre is más fegyverök nincs, mint a tiszta és józan hazafiak bizalma.

Nyujtsuk tehát feljök barátai kezeinket, míg látni fogjuk, hogy jogos kívánalmaink elérésére és honunk javára cseleznak lépteik, s míg szívük szívünkkel s lelkük lelkünkkel együtt az anyaországgal egyesülésre ösztönit működik!

Gr. B. B.

Ő es. k. ap. felségének, gróf Mikó Imre ő nagyméltóságához következő legmagasabb királyi irata érkezett: „Edes gróf Mikó Imre! Folyó évi okt. 20-ki elhatározásom folytán megbízom ön erdélyi főkománysággal ideiglenes elnökségével (übertrage Ich Ihnen provisorisch das Präsidium Meines Siebenbürgischen Guberniums.) Bécs, 10-dik december, 1860.

Ezen felségi iratból láthatólag a „Korunk“ általunk is reprodukált stürgőnye, mintha gróf Mikó ő exelja egy helytartóság élére állítottott volna, elhibázott vala, mert ő exelja a régi törvényes gubernium élére állítottott. Ezen elnökséget nem mint kormányzó, hanem mint törvényesen választott kincstárnok, szintén csak ideiglenes s fogadta el, valamint b. Kemény Ferencz, mint státuspraeses, szintén csak ideiglenesen foglalta el a korlátoknál elnökségét. És így az ország két legnagyobb élő tisztviselője helyettesít két főbb hivatalt az átmenetre szükséges időpontig, azon összekötésünk analogiájára, hogy az elnökök közbejött halála esetében a legközelebb eső tisztviselő vette át ideiglenesen az illető testületek vezetését. Erdély szervezése kormány nélkül lehetlen, de e ponton mi a törvényt tartva szem előtt, semmit sem látunk a mi 1848-at kizárná. A törvényes gubernium állott a magyar miniszterség korában is és állania kellett volna mindaddig, míg a VII-dik törvényezikk értelmében a végrehajtott egyesülés pontjai a kinevezett bizottmány és miniszterium után törvénynyé válván az ügyek transpositioja megtörténendett. Az erdélyi guberniumot nem a magyar miniszterium, hanem a később alkalmazott rendszer semmisítette meg. Így a gubernium ma, midőn ő felsége az alkotmány csarnokát felnyitja, törvényes hivatal, mely 1848-at annyivalinkább nem zárja ki, mert azokat az akkori egyesített királyság kormányzása sem semmisítette volt meg, és így szivünk ösztinéségével üdvözöljük gróf Mikó Imre ő nmlságt egy törvényesen létező testület élén. Visszatérve a korlátok-ságra ismételtük a mit legelőbb mondánk e tárgyban, hogy b. Kemény Ferencz ő nmlsága a törvényesség e kipróbált embere nem lett korlátnok és nem az ő exelja mint állampraeses vette át ideiglenesen a kancellária elnökséget és nem a kancellárságot, a mi részint választás alá tartoznék, részint egyenes tagadása volna az unionak. Ezen értesteléstünk alapján a minap közreadott állításunkat ma a hivatalos lapban is igazolva látjuk, pesti lapok ezt írván: „Wiener Z.“ után: Ő felsége b. Kemény Ferenczet az erdélyi udv. kancellária idiglenes elnökévé kinevezni méltóztatott.

Igy mi a reorganisatio felé a törvényt nem akadályozó uton haladunk. Most a főispánok ajánlata ment fel. Jól hangzó nevek küldtetek fel. Biztosok lehetünk a vezérlektiszta és elfogulatlanul hazafias szándékáról s törvényes nyugalommal és jó reménnyel várjuk az eredményt. Korlátok-sági ideiglenes elnök ő exelja nem sokára lejövend Erdélybe, hogy a felség által rendelt előtanácskozó bizottmányt szervezze s összehívja.

Lapjainkból egyes számok is kaphatók s új krajezarjával Stein J. könyvkereskedésében.

Megei élet. — Pestmegye f. hó 10-kén megválasztott bizottsága másnap (decz. 11-kén) tartotta meg első ülését. Helytartó főispán ur az ülést rövid alkalmi beszéddel nyitotta meg. B. Kemény Zsigmond indítványára a megye, miként már közgyűlésében, egy a bizottmány első ülésében is az 1848-ki törvényeket megvitatás körében irányadóknak, alaptörvényeknek ismerte el. Nyári Pál a nemzetnek s különösen a megyének mai sajtósági állását taglalta, s jeles beszédet azon indítvánnyal fejezte be, hogy a megye az ország főkézszárjához egy nyilatkozványt terjesszen, melyben 1) figyelmezteti őt azon felelősségre, melylyel eljárását illetőleg az országgyűlés iránt tartozik; nincsenek ugyan a m. kormányának még semmi bizalomébresztő tettei, de azért Pestmegye föl akarja tenni, hogy a kancellár hivatalos befolyását azon törvényes állás behozatalára használandja, melyet a megye ezennel elfoglalt, vagy is az 1848-ki törvények életbe lépésére működendik. 2) A nemzet bizalma megnyerésére egy lépés tételnek azáltal, ha az országgyűlés minél előbb összehívatták, s pedig az 1848-ki törvények alapján. 3) Ezen országgyűlésre a nemzetnek sok égető kérdése van fenntartva, ezek tüzetes és alapos megvitatására, s a tanácskozási asztal számára leendő elkészítésére a sajtó van hivatalba, de mely csak akkor felelt meg ezen feladatának, ha mai bilincsei alól fölmentetik s az 1848-ki sajtótörvény hatálya lép. 4) Az adóhatárolás beszédét függesztette fel, mert minden behajtás a megyei tisztikar által lévén végrehajtható, ezek pedig alkotmányos természetűek, nem hajthatnak be oly adókat, melyeket nem az alkotmányos országgyűlés határozott. Nemkülönben megszűntetők azon sokféle indirect adók, melyeket előterjesztő hamarában elősorolni se képes. 5) A magántörvények egy forrásnak lévén a közjogiakkal, intézkedik a kancellária, hogy a magyar törvények s törvényszabályok azon módon, mint azt törvényeink meghatározzák, hatálya lépjenek. — A gyűlés ezen indítványt egész terjedelmében magáévá téve, s a nyilatkozvány elkészítésére 5 tagból álló bizottmányt nevezett ki. — Határozatul mondatott még ki, hogy a megye tisztújítása 1861 jan. 5-kén fog megtartatni, ezt jan. 3-kán egy értekezlet előzi meg, hogy a megye addig is intézkedik az adminisztratív tények telhető elfoglalására, s a megyei pénztár iránt egy bizottmány fog javaslatot előterjeszteni.

Borsodmegye teljesen megalakult! Ott már minden ujra van szervezve annak rendje szerint. A főispán bevonulása folyó hó 3-ikán reggel történt nagy ünnepélyességgel. Minden ablakból zászlók lobogtak. Banderális lovasok kísérték a roppant néptömeget, testiletek, iskolák, czéhek stb. által várt kedves vendéget, ki ágyúörgés közt vonult megyeházához, a hol rövid időmulva megnyitotta a közgyűlést. Annak főteendője volt az 1848-iki bizottmány kiegészítése, miután már előbb kimondották, hogy a megye az 1847—8-ki szentesített törvényektől egy hajszálnyra se fog eltávolozni. Kiegészítették a bizottmányt, másnapra nyílt conferentia hirdették, a hol az alispánok, főjegyző és főjegyző kijelölték. Decz. 5-dikén ment véghez a tisztválasztó bizottmányi ülés, s az alispánok székre Bükk Zs. és Szalay A. főjegyzőnek Kun János, aljegyzőnek Léway József, főjegyzőnek Szűcs János választották. Aztán következik a tisztikar teljes névsora.

Hevesvármegye f. hó 6-dikán d. e. tartá Egerben első nyilvános megyei értekezletét. Az örökös főispán érsek B. Bartakovics Béla ó exelja leirhatlan lelkesedéssel fogadtatott. Elfoglalván elnöki helyét, egy többször zajos éljenek által félbe szakított beszéddel nyitá meg a gyűlést. Almásy Pál indítványára az 1848-iki tisztikar lemondott, s a gyökeres tisztújítás 13-ikára tüzetett ki.

Brassó, dec. 10. 1860. — Egy új korszaka kezdődött meg politikai életünknek az okt. 20-iki legfelsőbb kibocsátványokkal. A drága testvérhón minden részéről örömhanggal nyilvánuló alkotmányos mozgalmakról értesülünk, és hihető nemcsak, de tagadhatlan tény: hogy szívbeli lélekbeli részt veszünk ez új születési fejlődésben, a hosszas tespedés utáni jogos feiállványoztatásban kitörő hazafias mozgalmakban. Amde a gondoló honfi keblében önkéntelen is nehéz aggályoknak kell felszállniuk, ha az október 20-ka óta letelt nem csekély időközre visszatérünk látja: miként szorosz értelemben hazánkra, Erdélyre nézve eddigél misem történt, de sőt még egyetlen életre-való terv, egy bizonyos remény sem alakult a regeneratio és annak módja iránt. Mindaz, mi eddig közös érdekekben a nagy közönség tudomására jött, pusztá beszédekre, alaptalan véleményekre, és — egy sereg érteletlen, fölállhatlan, létesíthetlen program-ra szorítottak. És e programok halmazára közt ha létezik is itt-ott egy-egy oly eszme, melynek létrehívása egyik vagy másik érdekelt nemzet törvényei és századok szentesítette jogainak csönkítése, az igazság elnyomtatása nélkül történhetné: ez egy gyöngye kísérlet oly hatalmas reactió szül a többi nemzetbeliek közt, és ujra meg ujra annyi elv- s velöletlen programra ad alkalmat, hogy maholnap e léttelen tervek közt alá kell sülyednie, megbomlania az oly sok áldozattal kivitt és annyi küzdés után felvirágozott magunk: a testvéries egyetértésnek. Fajdalom ily váloponton állunk, s nemcsak enyéleményem, hanem tapasztalatú és érdemes honfiak, igaz honfiak-e az, mit e szavakban, e tovább nem rejthető félelem kifejezésében kimondok. Vigyázzanak — ez főhaja a legértelmesebb honfiak nagy számának — azon program-isták, nehogy fajdalmas módon utaltassanak ők s velük együtt a hon is vissza az ezelőtt történetekre, nehogy a sok tervkölöklésben elmulasztassuk az időt, melyben komolyan s eredménnyel tenni lehet s kell a közös hon érdekében! mert: „a gonosz tett átka az, hogy folyton gonosz szül!”

Ezek — ha nem általános, de legalább sokaktól osztott — nézetünk a haza köztügyeiben eddigél történtek fölött itt s vidékünkön. Fajdalom, ha a hon többi részeiben is ilyeneknek kellene alakulniuk, mert akkor csakugyan tagadhatlan lenne, hogy nemcsak semmit nem tettünk, hanem még aláástunk önmagunk a teendő iránti tért lábaink alatt. Adja az ég, hogy alaptalan legyen felelmem, hogy minél bamarábbi fényes siker büntessen bajlósataimért, s a közös nagy haza viruljon fel mostan s mindenkorra!

Társas életünkben nincs mit merítsék, mert az — ha valaha létezett, most végkép — megszűnt; minden csak a honigyeleket lesi, kíséri kifogyhatlan kíváncsisággal, s molón kap fel minden azokra vonatkozó szót s eszmét.

Legjelentékenyebb mozzanat az ipar terén a „Transsylvania” bányatársulat létrejötte s programjának kibocsátása. Az utóbbi igen érdekes s kötelezőségnek tartom azt bemutatni. — Isten velünk! Khern Ede.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Hogy egy városra nézve mily fontos egy jól be rendezett sétátér, azt mindenki tudhatja. Kolozsvár e czélra tagadhatlanul szép helyiséggel bír, mely azonban habár ott husz év óta sok szépités történt, mind a mellet távol van attól, hogy még annyi élvezetet is adhasson, mint a pesti kisdud Szechenyi-sétátér, hol zenét naponta hallhatni s jól ellátott kioszkokban hűsítőket találhatni. Kolozsvári sétátérünk egy hosszú régi francia szabású ösvény két fásor közt, s azon túl és innen kaszálók s pityóka és répatáblák. A nyugot és dél felé terülő kellemes hegylánczoktokra, a szép gyulai havasokra semmi kilátás, a havasok elől a fűr döntéssel zárak el azt. A városi polgárok csinos nyári lakai a sétátérőt oldalvást fekvő szőlőhegyekben, a sétátérre vadgesztenye fák közt lombjai által fedeztetnek, egy ösvény sines irányozva valamely szép kilátás felé. Ha a sétátér a nyári eső megrohanja, nyakrafökre kell haza szaladni, nincs egy pavilon, egy kioszk, egy vendéglő. Mind ezen hiányokat érezte a városi hatóság is, s e város elhivatásának megfelelő intézkedést kíván tenni a sétátér helyesebb beruházása által is. A napokban falragaszokon látunk a sétátéri bizottmány felhívását, a véget, hogy a közönség adakozzék a sétátérre szükséges kioszkok, vendéglő sat. felállítására; e czélra adakozási ívek is küldettek szét. Ily aláírási ívet vett e lapok szerkesztője is, s minthogy a Királyhágón innen e kiválólag magyar főváros díszítése minden magyar embernek érdekében áll, hazánk tehetségesebb fiait tisztelttel kérjük fel, hogy adakozásaikat hozzákn beküldjen méltóztatassanak, mi azt a sétátéri bizottmánynak átszolgáltatjuk s az adakozók nevének közlése által nyilván számolunk.

— A helybeli nemzeti színházat három évre mostani szinagazgató Follinus Jánosnak adta át az orsz. színházi választmány. Reméljük, hogy Follinus ur egész lelkiismerettel fog arra törekedni, hogy a közönség kívánságának kielégítését a szinpad valódi feladatának lehető leghűbb betöltése által érvényesítse.

— Mint a „Lloyd” írja, az eddigi udvari kancellária következőleg lesz szervezve. Feje az erdélyi udv. korlátnok lesz, hat referendarius valóságos udvari vagy főkörmányszéki consiliariusi ranggal, négy udv. titoknok, öt udv. fogalmazó, egy levéltári s laistromozó hivatali igazgató, mellette egy registrar s két registrans, egy kiadóhivatali igazgató, mellette hat írnök, három járulnok, kik esküdt jegyzők, egy kiadványi jegyzőkönyvi igazgató, egy taxator és ellenőr.

— A „Szegedi Híradó” már néhány hét előtt hozta azon hírt, hogy a brassói bányász- és hutatársaság engedélyt nyert volna az arad-brassói vasútvonal építésére, mely a Maros jobb partján K. Fejérvár felé fog elvonulni. E hírt közelebből a lapok ismét felkapták, s most a „P. Napló”-ból is olvassuk. Mielőtt azonban annak végleges hitelt adnánk, bevárjuk Bécsből az e tárgy körüli alaposagáról ismeret értesítők felvilágosítását, mely hogy a hir valósága esetében ekkor kétségt, azon csak csodálkozunk lehet.

— Pompéri János újévtől kezdve „Magyarország” című politikai napilapot indít meg; előfizetési ára egy évre 16, fél évre 8, negyed évre 4 ft. Dolgozó társak Falk Miksa, Székely J., Csengeri, Greguss, Zilahy K. sat. Vabot Imre pedig a „Napkelet” helyett „Budapesti képes lapot” fog szerkeszteni és kiadni; előfizetési ára egy évre 10, fél évre 5, évnegyedre 3 forint.

— A „V. U.”-ban a jól ismert Kakas Márton jelenti, hogy decz. 8-ka óta Pest belvárosi országúti constabler, ha tehát észbe találha valakinek, névszerint Jókai Mór urnak jutni, hogy az országúton valakinek ablakát béverje; ő, Kakas Márton, feltartoztatja, békés uton szétosztatja, s ha ellenállásra találha, szép szóval felvilágosítani igyekezik, hogy legalább menjen a hatvani utczába demonstrálni, a hol nem ő kegyelme a konstáblér, „Hanem szó a mi szó” — mond a komolylyá váló kedélyes Márton ur, — annyit illik kimondanom, hogy elég volt már azokból az utcazi kravalokból. Adjon Pest fiataisága jó példát az országgnak. A tanuló ifjuság már elhatározta, hogy a rend fontartásában közreműködik, ugyane határozatot várjuk a kath. és prot. legényegyletektől. Az ilyesmit nem erővel, hanem egyetértéssel lehet elérni. Pest város polgármestere 175 férfit kért fel a bekeintőz (konstáblér) feladat viselésére, kiknek kötelességük, a hol utcazi rendetlenkedést tapasztalnak, a nép közt megjelenni, s józan szavakkal a zajosinalókat szétoszlásra bírni; legnagyobb rész a álnokozót rá. Reméljük, hogy a lelkes és értelmes fiataiságunk érteni fogja azt, hogy miért kell nekünk a rendet, most is patriarchalis uton magunknak fenntartanunk? Ez már figyelmeztető méltó kasszó!

— A Horvát és Tótország ügyeit kezelő ideiglenes udvari bizottmány elnöke — mint a „Fortsehrift”-ből értesültünk — a minisztertanácsban székel és szavazattal fog birni.

— Lemberg-ből decz. 5-kén írják: Galicziában a hangulat napról-napra nyomottabb. Hat hete már, hogy a császári kibocsátványok megjelentek, és Galicziában semmi változás se történt e kibocsátványok szellemében. A nyelvkérdés, a községek s az országgyűlés szervezése még mind várja megoldatását. Ezért természetesen növekedik a békétlenség.

Nemzeti színház. — Deczember 10-kén: „Jean Claude,” hatóság francia dráma, de hatóságát nem emelkedett lélektani felfogás, hanem drastikus feldolgozás adja. A czim szerepben Ujfalusi és Pierott szerepében Komáromi erőteljesen működtek. Tóthné mint Genovára, jellemfelfogással és átérzéssel, Ujfalusiné — Jeanette kellemmel

szerepeltek. Luigi gróf szerepét Almási csak játszta felfogás és alakító képesség nélkül, még szerepét nem is tudta. Molnár jó Luigi lett volna.

Decz. 11-kén: „Faltura kell mennie” igen eleven vigjáték. Összevágólag adatott.

Decz. 12-dikén: „Norma.” A czimszerepben Keiser Ernstiné, bárha koloratúrát nem tettek ki kellő kerekdedséggel, igen szépen énekelt. Egédi Mari mint Adagisa, szép szerepét, jó plasztikával adá, s kivált imataltat elég bájjal éneklé. Marcell mint Oroveso hatalmas benyomást okozott erőteljes hangjával s mégis tiszta articulációjával.

POLITIKAI HIREK.

— Az olaszok Napoleon császárhoz egy feliratot intéztek, melyben őt felkérlik, hogy csapatait vonja ki Rómából. Az adreppet aláírók kijelentik a császárnak, hogy az olasz egység kérdésének mielőbb egy határozott elv kezessége alá kell állíttatnia. Rómát Olaszországra nézve „az egységnek jelvényeül” tüntetik fel, s Olaszországot az olasz nép sajátjának tekintik, éppen azért így végzik: „A jog nevében, Italia és Franciaország nevében, hívja vissza fölségét csapatait Rómából.” A belga lap tudni akarja, hogy még két hasonló felirat készül, előterjesztésül az angol és olasz parlamenteknek.

— Marseille, dec. 7. Este. Casertában. Nápolyból ideérkező tudósítások szerint a királyiak és a lakosok egy részének fölkelését borzasztó ellennyilatkozvány követte. Az egész Garibaldiféle sereg elősietett a mozgalom elnyomása végett. Száz személy fogatott el, többeket agyonlőttek. Aversa város is fölkel a garibaldisták ellen; az utóbbiak győztesek maradtak. — A biornoknak Nápolyba érkeztek ellenkező nyilatkozványok történtek, némelyek a pápát, mások Garibaldit éljenezvén. A körülvevő lázító kísérletet tettek a palota felgyújtása végett. A csendzavarások 18 óráig tartottak. — Az érsek háromszínű zászlóval jelent meg az erkélyen. — A kormány kölesont akar kötni közmunkákra.

— Ferencz király külügyminisztere a diplomatiai képviselőkhez egy jegyzéket intézett, melyben keservesen panaszkodik azon lejedelmek ellen, kik érette Varosban mitsem tettek, — másrészt pedig a francia császárnak azt a bököt mondja benne, hogy „a legmagasabb példáját adta annak, mint kell az átlalans közönyösségből kiemelkedni.” Megjegyzendő, hogy ezen okmány, mely nov. 12-ről van keletkezve, csak most, — miután Napoleon a becsületet megmentettnek s az ellenállást fölszögesnek nyilvánította — tétetett közzé. Ebből azt a következtetést vonják a diplomatiai körökben, hogy Gaeta ostroma vége felé jár; vagy legalább, hogy ha Ferencz király a lelhozott tanácsot nem követi, úgy Napoleon a politikai látszatot megmentettnek találja, s így Tinan tengernagynak új utasításokat küld, vagy pedig hajóját Gaeta elől visszahívja.

— A „Pays” sürgönye szerint, dec. 3-án mintegy 20 bomba esett le a gaetai erődben, de a nélkül, hogy valami pusztítást vontak volna maguk után. A „Courir de Marseille”, egyenes tudósításokat kapott a Gaeta előtt borgonyzó francia hadibajók egyikéről. Az ostromlók dec. 1-én próbálóvést tettek, mely az erőd közepére vitte a golyót; munkálataik már igen előre haladtak s a mellett, hogy új ostromgyukukat vártak, mintegy 120 nehéz caliberű löveggel rendelkeztek. Gaetában nagy volt a panasz a helyőrség nagy száma ellen, mely az élelmi szereket fölemészti. Ferencz király a királyné és környezete számára a várüregekben szobákat szereltetett föl.

— A nápolyi anyakirályné megkérdezte Antonellit, igaz-e az, hogy Napoleon két hét előtt a szent atyának ujra tudára adta, hogy az egyházi államnak a francia csapatok általi megszállás határideje lejárt. A biornok erősítette, hogy az áll s hogy e tudósításnak átvívője Grammont herczeg volt.

— Szárd lapok jelentik, hogy a gardai osztrák flotta legénységének egy része megszökött s Bresciába érkezett.

— Egy nápolyi magánlevélből a következő érdekes tudósítást vesszük át: „Az idegen legiók bizonyos időre, teljes napidíjuk rendes huzása mellett, szabadságra fognak bocsátatni. Ferencz királynak Gaetából eltávozását, mindennap várják, miután helyzete tovább tarthatlannak látszik. Türr tábornok, ki mellbajban szenved, 12 napra Garibaldihoz Caprerába utazott el. A magyar legio egyenruhája: veres sipka magyar czimmerrel, barna atilla vörös zsinórral, és veres — kényelem tekintetéből nem nagyon feszes — szűk magyar nadrág.”

— Triesztből távirják dec. 6-ról, hogy a Dunán több löszerrrel megrakott hajó letartóztatott; a pénzügyi bizottmány által aláirt kimutatása a törökországi jövedelmeknek elindítottat Párisba Míres urnak.

— A Gaeta előtti francia hajóraj, mióta a bombázás kilátásban van, a vártól távolabb oldalvást foglalt helyet. Az ostromlók decz. 1-én próbálóvést tettek, mely a belső térre vitt; munkálataik igen előre vannak haladva, s 1-én már 120 nehéz ágyújuk és 35 mozsár volt felállítva.

— Maltából Nápolyba érkezett levelek szerint Kmetty magyar tábornok, ki a török hadseregből kilépett, Nápolyba szándékszik, hogy 16 magyar törzstiszttel a magyar dandár szervezésében résztvegyen. — Klapka és Türr Párisba érkeztek, hol a magyar emigratio rendkívüli tevékenységet fejt ki s nagy dolgokat remél.

— Az újabb tudósítások közt nem csekély figyelmet gerjesztő az, mely Persigny grófnak a sajtótörvényre vonatkozó új köriratát ismerteti. Ebben az új belügyminiszter nagyobb kilátást nyújt a sajtónak a szabad vitaközlésre, melynek körébe a kormány közigazgatási tényeit is belevonni engedi, csak a sajtóban nyilatkozó pártok az állam és dynastia ellen ne engedjenek meg maguknak támadásokat. Elvben tehát mindenestre széles vitaközlési tért nyer a sajtó; mennyire felel meg azonban az ekként gerjesztett várakozásoknak a gyakorlat, s mily biztosítékot nyere a sajtó ez új szabadságára nézve a tetteges intézkedésekben, erre nézve még semmi sincs tudva. A sajtó főképviselői Laguerroniere államtanácsoshoz meghivatván, a sajtó egyetlen biztosítékául az esküdtsékek behozatalát nyilvánítták, mely nélkül inkább kívánnák az eddigi megintési rendszert fönntartatni, mint a rendőri törvényszékek alá helyeztetni. A belügyminiszter körirata, e részben a kormánynak még semmi határozatára sem enged gyanítást tennünk, s ennél fogva ez ügynek további fejlődését a jövőtől kell várni. Az új belügyminiszter még tovább kíván menni a kormány bizalmának tanusításában, s szándéka azon biztonsági törvényeket is, melyek az Orsini-merényletnek köszönik létüket, mielőbb eltörölni. Azon minisztertanácsból, melyben a császár először nyilvánítá reform iránti szándékát, a mint az „Ind. belge“ előadja, az tűnik ki, miszerint a császárnak már igen szilárd határozata volt a reformok behozatalának szüksége iránti. A császár a meglepett miniszteriumnak azt mondta volna, miszerint meg van győződve, hogy a mely kormányok a népek igazságos és legitím törekvéseinek eleget nem tesznek, elvesznek, s ezért ő el van határozva, ezen veszély jelenségeit megelőzni. A császár tehát szilárdul áll, sőt egy ellenzéki törvényhozó testülettől sem riadt volna vissza, fönntartva magának a nemzet körvéleményére hivatkozást; de úgy látszik egyszersmind, hogy a miniszteri tanács azóta mérséklőleg hatott a császárra. Maga Persigny sem tartá tanácsosnak a nemzet valódi közvéleményét már most nyílt síkra szólítani, s azon miniszteri tanácsnak, melyben először volt jelen, egyhangu határozata lön, hogy jelenleg ne rendelkezessenek meg új választások a törvényhozó gyűlés számára, mert a létező körülmények közt még az ellenzéki számosabb elemei gyűlnének egybe. — Ennek folytán keletkezett a belügyminiszter körirata, melyben a pártokat kibékülésre szólítja föl.

— A berlini „Nat. Ztg.“ párisi levelezője írja nov. 5-ékről: „Az itteni diplomatai körökben beszélnek, hogy Oroszország a varsói összövetel előtt meghagyta követeinek, Kisseleff grófnak, hogy tudja meg a francia kormány szándékait Magyarországra vonatkozólag. Minthogy ily értekezések oly hatalmak közt, melyek kölcsönösen hitelesítettek egymásnál követeket, egyenesen a követ és uralkodók közt szoktak történni, Kisseleff gróf ez okból személyesen elment a császárhoz. III. Napoleon azt felelte, hogy Franciaországnak semmi viszonylatai nincsenek a magyar kérdéshez és legkevésbé sincs szándékában Ausztriának e tekintetben bajt okozni. Az orosz követ igen örült e feleletnek és kijelenté, hogy megbízva van ő felségét biztosítani arról, hogy ha Ausztriának a Dunánál nehézségekkel kellend küzdenie, Oroszországnak ezekből semmi haszna sem fogna lenni. Kisseleff gróf kijelenté egyuttal, hogy az orosz kormány a magyarországi nyugtalanságokat közönyvel nem nézhetné, mint-hogy ezek kétségtelenül visszahatást gyakorolnának az orosz határszéli országokra.“

— A Rajnavidékről írják, hogy a francia főtisztek már oda utasítottak, hogy készen tartsák magukat a jövő tavaszra. A katonai tanodákban is igen szorgalmazták a fiatal emberek gyors kiképzését, kik nyakrafőre tanulják a német nyelvet.

— A következő hat republikánus követ: Jules Favre, Picard, Ollivier, Darimont (párisi), Henaut (marseille-i) és Euri (lyoni) értekezletet tartván pártjokkal, a következő határozatot hozták: ha a császár trónbeszédében nem fogja kijelenteni a törvényhozó test feloszlatását, ők azonban lemondanak követségükről s ezt azzal indokolnák, hogy az új helyzet becsület- és lelkiismeretbeli kötelességökké teszi, megbízatásukat választóik által megújítani és kiegészíteni. Alkalmassint többen fogják e példát követni.

— Napoleon császár, e hó 6-án Rambouilletbe vadászati multságokra menni készült, s Metternich herceget is meghívta. A császárnét 10-ére várják vissza Párisban; ő állítólag Angolországból Hollandon át fog visszatérni. A velencei terület eladásáról szóló hírek, minden meghazudtolások dacára, tarják magukat. Mathilde hercegnő multkor diszlakomát adott, melyre a császár,

Metternich herceg s Cowley lord voltak hivatalosak; ott hír szerint szóba jött Velence eladásának kérdése is, de természetesen igen kiméletes és bizalmas módon.

— Páris, decz. 6. Horn „Velence és Pest“ című, Magyarországáról szóló röpiratának közzététele elhalasztatott; Horn azonban e hét végén egy más röpiratot fog kibocsátani ezen czim alatt: „Que veut la Hongrie?“ Tartalma: Magyarország teljes elszakítása Ausztriától. Az első röpiratban szerző azoknak szempontjából beszél, kik az 1848-diki alkotmányt akarják. Azért hátrál azonban csupán egy lépést, hogy annál jobban ugorhassék. — (Egy magánlevél által felvilágosítottunk az iránt, hogy Horn és Szarvadi két külön személy; Horn egész nevén: Eichhorn magyarhoni tudós rabbi, erős hazafias érzelmű, több jelentékeny tudományos munkái s röpiratai által híressé lett férfi, s jelenleg a „Jour. des Debats“ egyik szerkesztője.) Egy dél-németországi tisztt írja a rajnai lapnak: Bár e pillanatban a legtöbb francia ezred béke lábán áll, de az intézkedések aként vannak megtéve, hogy a császárnak csak akarni kell, s a legrövidebb idő alatt 400,000 főnyi indulókész sereg felett rendelkezhetend.

— London, decz. 11. A mai „Daily News“ állítja, hogy Napoleon császár megvonja segélyét II. Ferencztől, minthogy ez által csak a polgárháboru nyújtására szolgáltat alkalmat. Gaeta a tengeri oldalról is ostromoltni fog.

— A Reuter-irodának közlése szerint, Anglia és Franciaország közt egyetértést igyekeznek előidézni a syriai kérdésben. A francziák azonban nem fogják tovább megszállva tartani Syriát, ha csak egy Párisban tartandó új értekezlet beleegyezését nem adja hozzá.

— A „The Press“ szerint az angol parlament febr. 5-én fogna megnyitni.

— A „Times“ jó reménnyel van a francia reformokra nézve, azt várván tőlük, hogy megdől azon miniszteri rendszer, mely a császárság kezdete óta fennállott. Szolgai jellemű sybariták nem állhatnak meg a politikai szaaadság hőseivel szemben. Ezentul az állam főhivatalnokait más osztályu emberekől kell választani s a miniszterek eljárásukért felelni tartozzanak a parlamentben.

— A szövetségesek Chinában oly nagyszerű hadadásokat tesznek, hogy ha nem volna európai életünk oly rendkívül zajos, a pekingi hírek hallatára közönségünk napokig állana tátott szájjal. Mint Londonból decz. 8-án írják: „Chinából érkezett hivatalos tudósítások jelentik: Pekingnek két kapuja a szövetségesek hatalmában van. A császár nyári palotáját bevették s elpusztították. A császár Tatárországba szökött meg. A szövetségesek Pekingben és Nancsinban töltik a telet.“ S ha egyszer egy telet Pekingben töltöttek lesz a szövetségesek, kétségkívül találnak majd ürügyet arra, hogy nyarakat is töltsenek ottan. Nem a legkellemesebb látvány — Oroszországnak.

— A hesseni kormány még mind azon önámításban látszik lélekezni, hogy 1860 mindenben hasonló 1858 vagy 1859-hez. A kamarák újból kívánnák az 1831-diki szabadelvű s törvényes alkotmány visszaállítását, s a kormány egyszerűen a kamarák feloszlásával felelt a nép ohajára. Azt kell feltennünk, hogy a kurhesseni kormány, midőn bátorsággal bir illeten rendszabályok megtételére, képesnek is hiszi magát azoknak kivételére. Igen nagy fát mozgat.

— Posenből decz. 3-án írják: A nyelv-harcz itten folyton foly. A magyaroknál kivított siker új lelket önt lengyeleinkbe, kik naponkint merészebb követelésekkel lépnek föl, s mind makacsabb ellentétbe állanak a németekkel szemben. A lengyelek most ismét kizárólag Franciaországba vetik minden reményöket.

— Ibrailából, nov. 26-áról írják az „Ö. Ztg.“-nak: Nem szükséges az embereknek minlent feketének látni, hogy meggyőződjenek arról, mikép a mi vidékünkön egy idő óta bizonyos dolgok sajátságos modorban készíttetnek elő. Azt nem lehet tagadni, hogy a közhangulat mesterséges módon élesztetik s Ausztria irányában ellenségesé tétetik. Ez különösen a szomszéd Galaczban tűnik föl, hol nyilvános helyeken Ausztria ellen izgatnak, s hol a magyar emigratio, valamint az olasz forradalom is erősen képviselve van. A barátságos viszonyok, melyekben ezek e vészmadarak a moldva s oláh hatóságokkal s tisztviselőkkel állnak, a lehető legbensőbbek, s különféle köztekeztetésekre ad alkalmat. Magyar menekültek jönnek gyakran ide, melyek egy saját bizattmánytól fogadtatnak s uttevéllel, pénzzel s más egyéb szükségességekkel ellátva a mint jöttek észrevétel nélkül eltűnnek. A helyhatóságok, melyek az utlevelek dolgában rendkívül szigoruak és minden becsületes utazót utlevél-vizsgálatokkal végig kinzanak, ezeket nemcsak nyugodtan nézik, de sőt előmozdítják. Francia társasági gőzösök szállítást, ellátást adnak s mindezt egy ismeretlen jöltező rovársá. Röviden, ez egy oly állapot, miatha a fejedelemségek Ausztriával

nem békében, de nyilvános háborubban volnának. Oroszország tudtával s akaratával mindez nem történhetik, hanem más kormánynak van itt a keze a játékban. Semmi kétség, hogy az említett izgatás kívülről gyamolittatik.

Ujabbak. — Turin, decz. 8. A mai „Opinione“ írja: A bibornoknak Nápolyba történt megérkezékor nagy néptömeg vette körül lakát és zajos kiáltások és fenyegetőzések közt azt kívánta, hogy tüzze ki a piemonti lobogót. A bibornok méltósága elleninek és gyáváságnak tartá, ily nép-csöcselék kívánatát teljesíteni. Az izgultság nőttön-nőtt és csak a nemzetörtség tábornokának megjeleneése csillapíthatá le a zajt, ki a bibornokot rábeszélte a lobogó kitűzésére és a tömeget is lecsendesíté. A bibornok kijelenté a kormánynak, hogy nem volt szándéka, ellenséges érzületet tanusítani és hogy ő, ha a kormány elismeri a pápa világi uralmát, bizonyára segédkezet nyujtand Nápoly reconstitutiójában.

— Turin, decz. 8. A mai „Opinione“ szerint Umbria hivatalos lapja Pepoli főbiztosnak egy rendeletét közli mult hó 29-ről, mely Pieti tartományban a jezsuiták összes ingó és ingatlan javait az elemi iskolák gyamolítására rendeli fordíttatni.

— Genua, decz. 7. Hirlik, hogy egy szárd hajó csapat parancsot kapott volna, Gaeta elé menni, s a várat ostromzárolni.

— A „Patrie“ genuai levelezője e hó 5-ről írja, hogy e hó elején több tábornok látogatta meg Caprerában a dictatort. Garibaldi kijelentette nekik, hogy az általuk a jövő tavasz eseményeire vonatkozólag tett intézkedéseket helyesli; ő maga ígerte, hogy márcz. 1-én, bajtársai élén, ismét meg fog jelenni a csataterén, hogy újból küzdjön Olaszország függetlenségeért.

— Milánóból dec. 7-dikén írják a „Vaterland“-nak: „Ha az itteni forradalmi klub tanácskozmányaiban talán nem egyezhettek is meg a forradalmi program kivitelének időpontja és sorrendje fölött, az elvre nézve csakugyan tökéletes egyezség jött létre, mert annyi határozottan áll, hogy a magyar és olasz forradalom egymással kezdet fogva egyszerre fog Ausztriára nyomulni, mialatt Lengyel-Görögország s a Dunafejedelemségek tartalék-állást foglalandnak el. E hét folytában fontos határozatoknak kellett történni, mert míg L... alezredes Párisba, bizonyos Fondi, tagja az itteni velencei forradalmi bizottmánynak, Turinba utazott el, ugyanekkor Velenczébe, Magyarországba, Jassyba, Bukurestbe, Konstantinápolyba, Varsóba és Lembergbe ügyviselők küldettek. El van az is már határozva, hogy Kossuth csatlakozni fog a Klapka által vezénylendő hadsereghez, mely Magyarország fölkelésére van rendelve, hogy az ő ismeretes lázító működésével legott kényben legyen. Ugyan ő több londoni és párisi házakkal 5 milliónyi kölcsön kötése iránt alkudozásokba lépett, melyek már is annyira haladtak volna, hogy a tökepengz fölvétele bármikor megtörténhetik. 8000 lüttichi fegyver s 6400 magyar egyenruha a magyar forradalom számára már is meg van szereve, itten letéve s ugyan annyit remélnék még január végeig szerevezhetni. Ausztria megtámadásának időpontja márczius első napjaira van kitűzve, s rövid időn gyakorlatilag is meggyőződhetik a világ tudósít-sunk valóságáról.“

— Persigny grófnak hírszerint sikerült volna a törvényhozó-test feloszlatását keresztül vinni. Persigny gróf egyébiránt a tárczanélküli miniszterek felállításának is ellene volna.

— London, decz. 9. Mult hó 24-ről szóló newyorki tudósítások szerint déli Carolina kormányzója egy nyilatkozványt bocsátott ki, melyben jelenti, hogy ez az állam egyedül el fog szakadni az „Unio“-tól, ha a többi államok által nem támogatatik.

— Mint Berlinből írják Ausztria eddigelé siker nélkül kísértette meg a dél-német államokat rávenni arra, hogy egy kithérhető háboru esetében vele közös politikai cselekvésre nyujtsanak kezét. A dél-német államok Ausztriától is távol akarnak maradni mint szintén Poroszországtól, s magok közt szándékszanak olyas rajnai szövetség-félt, de francia védnökség nélkül, létrehozni. Az ez ügybeni tárgyalások központja Stuttgart.

— Konstantinápoly, decz. 10. A porta a Dunán feltartóztatott hamis utlevelekkel ellátott genuai szárd hajókat, melyek fegyvert és löszereket vittek, s minden hatalomnál tiltakozott ezen csalás és szerződés sértés ellen.

— Egy londoni hetilap „The Presz“ szerint az ausztria kormány azon jártatná eszt, hogy a concordatumot megsemmisítse. A bécsi „Volksfreund“ tagadja ugyan, hogy a concordatumról hegedült volna szt. Dávid, de a „Presse“ véleménye szerint igaza lesz mégis a tory-lap jelentésének, mert a czélbavett revisio alkalmasint egy huron fog pendülni az említett hegedüléssel.

— Az „Ost. P.“ pesti levelezője jó forrásból írja, hogy az emigransok sb. részére általános amnestia fog kibocsáttatni.

— Párisból írják, hogy Ausztria Turinban magyar-
zatokat kért volna a magyar legiók felállítására miatt.
„Azon ellenséges helyzetben, melyben Piemont Ausztriá-
val szemközt van — jegyzi meg a belga lap — az illető
hatalomtól csak kitérő feleletet lehet várni.”

— A „M. Post” szerint a francia hajóhad nemso-
kára elhagyja Gaelet.

— Páris, decz. 11. A „Moniteur” egy redeletet
tesz közzé, melynélfogva minden eddigi lapmegintés meg
van szüntetve.

— Párisból azon hírt veszik a belga lapok, hogy
minden ellenkező hírtől dacára Velence pénzürti átén-
gedése felett folynak az értekezések a francia császár és
Metternich hg osztrák követ közt, s ily tárgyu kihallgatáson
már az orosz követ is vett részt. E tárgyan Bécsben is
újdon alaku hír merült fel, melyszerint Ausztria lemondása
Velenczéről ildomossá tétetnék azáltal, hogy Ausztria azt
nem közvetlenül a szárd királynak, hanem a pápának fogná
átengedni, ezzel kárpótoltatván a szent atya Rómáért.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

Gabonaár Kolozsvárt, dec. 13-án, 1860.

Bécsi mérője: Tisztabúza 4 frt 53 kr. Elegybúza 3 frt 46 kr.
Rozs 2 frt 40 kr. Árpa 1 frt 80 kr. Zab 1 frt. 90 kr. Törökbuza
2 frt. Pityóka 1 frt 40 kr. — Marhahús fontja 14 kr. o. é.

BÉCSI BÖRZE december 11-kén.

Állam-adósság.	pénzben	áruban		pénzben	áruban
5%-os nemzeti kölcsön	100 frt.	76.80	77.—	Ausztr. államvaspálya	281.50 282.50
5%-os metalliques	100 frt.	64.90	65.10	Nyugati vasut	184.— 184.50
Földtehermentesítések.				Pardubitz vasut	111.50 112.—
5%-os magyarországi	100 frt.	68.—	68.50	Tiszai vasut	147.— 147.—
5%-os bánsági, horvát és szláv	100 frt.	66.—	66.50	Déli vaspálya 60% (ex div.)	190.— 191.—
5%-os erdélyi	100 frt.	63.75	64.—	Károly Lajos vaspálya (ex div.)	153.25 153.75
Sorsjegyek.				Graz-Köflachi	105.— 110.—
Trieszti db.	100 ft pp.	111.—	112.—	N.-Szombati 1-ső kibocsátás	20.— 22.—
Dunagőzhajóz. társ. darabja	100 ft pp.	94.50	95.—	N.-Szombati 2-ik kibocsátás	60.— 64.—
Budai városközség db	40 ft a. é.	36.—	36.50	Váltók (devisek)	
Eszterházy	40 ft pp.	90.—	91.—	Három hónapra.	
Salm	40 ft pp.	38.—	38.50	Amsterdam 100 holl. ft (86 ft 52 kr a. é.) 3%	119.— 119.25
Palffy	40 ft pp.	36.50	37.—	Augsburg 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3 1/2%	119.25 119.50
Clary	40 ft pp.	34.50	35.—	Berlin 100 tallér (150 ft ausztr. értékb.) 4%	104.80 105.—
St. Genois	40 ft pp.	37.—	37.25	M. Frankfurt 100 d. német ft (85 ft 90 1/2 kr) 3%	139.— 139.25
Windschgrätz	20 ft pp.	20.—	21.—	Hamburg 100 márk-bankó ft (75 ft 85 kr) 2 1/2%	55.20 55.30
Waldstein	20 ft pp.	26.—	26.25	London 10 font sterling. (100 ft 23 1/4 kr) 4 1/2%	
Keglevich	10 ft pp.	14.50	15.—	Páris 100 frank (40 ft 50 kr ausztr. ért.) 3 1/2%	
Részvények.				Pénzszemek.	
Nemzeti bank ex div.)		748.—	750.—	Korona	19.18
Hitelintézet 200 frt		172.50	172.80	Császári arany	6.57
Alsó-ausztriai esc. bank 500 frt		554.—	556.—	Reccés arany	6.57
Duna-gőzhajózási társulat 500 ft pp.		390.—	400.—	Napoleon's'or	11.11
Trieszti Lloyd 2-ik kibocsátása 500 ft pp.		130.—	140.—	Orosz imperiale	11.30
Budapesti lánchíd 500 ft pp.		393.—	395.—	Ezüst	139.50
Éjszaki vasut		195.20	195.80	A nemzeti kölcsön papir szelvényei	40.25

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(1187)
Sz. 21028 1860.
1536

Hirdetmény.

Mint hogy imitt amott azonban vélemény terjedett el, hogy az új 10 krajczáros pénzjegyek
tekintettel a magyar szövegre 10 ezüst krajczárt értenek, annál fogva a magas cs. k. pénzügymin-
isteriumnak 1860 december 2-káról 5051. sz. alatt kelt kibocsátánya folyán mindenkinek tud-
tára adatik, hogy ezen pénzjegyek — miután az ausztriai császári birodalomban az osztrák pénzbecs
az egyedüli törvényes országos pénzláb — magában értetlenség csak 10 új krajczárt képlelhelnek.
N. Szeben, december 10-én 1860.
Az erdélyi cs. k. helytartóságtól.

NEM HIVATALOS.

Karácsoni, újévi és névnapi

ajándokul a magyar, francia és német irodalom
újabb termékeiből képes és díszkiadású más művekkel, mind
az ifjuság mind az érettebb koruak számára ellátott könyvke-
reskedését a t. cz. közönség figyelmébe ajánlja

STEIN JÁNOS.

Ugyanott előfizetheti bel- és külföldi ujság- és
divatlapokra, folyóiratokra.

Karácsoni ajándékok.

Az ifjuság számára igen kedves ünnepi ajándokul ajánlhatók a leg-
közelebb ENGEL és MANDELLO pesti nyomdatulajdonosoknál
díszes kiadásban megjelent:

Olvasó könyvecske,

FEKETE MIHÁLY-tól.

nyolcz színnyomatu és negyven kisebb képpel; ára 1 frt 60 kr.;

Felnőttebb gyermekek számára pedig:

Gyermekek- és házimésék

NAGY ISTVÁN-tól.

2 kötet, díszes kötéssel. I. kötet 1 frt 25 kr. II. kötet 1 frt 10 kr.

Mind a három kötetről a közönség és sajtó egyiránt méltánylólag nyilat-
kozott, mint oly művekről, melyek ifjusági irodalmunkban igen jelentékeny
helyet betöltenek.

Ezen értékes és díszesen kiállított művek kaphatók: Engel és
Mandello pesti nyomdatulajdonosoknál, valamint minden pesti és vidéki
könyvárusnál; Kolozsvárt: Stein János-nál.

(1188)

BÁNYAI KÁROLY

újonnan rendezett és nagyított
nürnbergi divatárak kereskedésébe megérkezett
KARÁCSONI S ÚJÉVI

AJÁNDÉK NEMŰEK

és
GYERMEK-JÁTÉKOK,

melyek a legelső gyárakból vásároltatván, mind szép s jó mi-
nőségök mellett
a legolcsóbban adatnak itt.

Dittmár R.-tól mindenféle lámpák gyári árban kapha-
tók, s ugyanezek vidékre is pontosan elküldhetők.

BÁNYAI KÁROLY

(1185)

Előfizetési fölhívás

Szegedi Híradó

1861-dik évi folyamára.

Lapunk eddigi irányát követve jövő évben is mint eddig hetenként kétszer fog megjelenni.
Munkatársaink lesznek a jog, az igazság, a becsületesség, a nemzetiség és hazafiság.
Hogy a lap hazafias fő adatának megfelelőhessen, az eddignél nagyobb pártolásra van szük-
sége, melyet a haza s az alföld lelkes közönsége nem fog megtagadni tőle.

Előfizetési díj postai szétküldéssel egész évre 8 frt, — félévre 4 frt, — évnegyedre
2 frt osztrák ért.

Gyűjőknék tíz előfizető után egy tiszteletpéldánnyal kedveskedünk.

Az előfizetési pénzek a k. adó tulajdonos Burger Zsigmond könyvkereskedéséhez
bérmentve küldendők.

Szeged, tél-előben 1860.

A „Szegedi Híradó” szerkesztősége.

(1186)

Eladó sertések

Bethlenben 50 darab sze-
men hizott sertés van eladó. A
venni szándékozó ott helyt tehet vásárt
e hó végéig.

(1173)

Eladó széna.

Pusztá-csánban kétszáz szekér leg-
jobb széna eladó. Értekezhetni felőle Koppán-
dan a gazdatisztnél.

(1167)

Sz. Somlyó városától 1/4 órai távolra, or-
szágút mellett, Perecsen helységben, egy csi-
nos lakó udvarház, jó nagy kiterjedésű telekkel,
szükségszerű gazdasági épületekkel ellátva, mint-
egy 150 köblös legjobb minőségű és trágyás
szántó, 50 szekér szénát termő réti s szénafü-
kaszálóval, mintegy 30 holdnyi dézsmás, 600-1000
vederig jó bort termő legjobb állapotban lévő
majorság szőlővel, 15 és 3/4 telek utáni kisebb ha-
szonveteli joggal több évre, kedvező feltételek
mellett az 1861-ik év Mart. 1-től kiadandó.

(1-3)

Értekezhetni személyesen, vagy bérmentve,
levéllel helyben, Perecsenben Szentmarjay La-
jossal. Utolsó posta Sz. Somlyó.

(1177)

Birtok eladás.

Sződemeter helységében, Érmellék szom-
szédtságában, egy 1,200 magyar holdból álló és ta-
gos tás alatt lévő nemesi birtok: mely áll első osz-
tályú szántó és kaszáló földek: öli, nevezetes sző-
lőkből, s jövedelmes erdőből, kőudvarházzal, gaz-
dasági épületekkel, vendégfogadóval és két sző-
razmalmommal ellátva, szabad kézből örökáron el-
adó. Értekezhetni személyesen alóltit tulajdonos-
nál, vagy bérmentes levélben per Tasnád Sző-
demeter.

Novák Gusztáv.
birtokos.

(1176)

Eladó birtok.

Kolozsvárhoz két óra távolságra fekvő
Tasara helységében egy 300 holdból álló tago-
sított birtok, udvarház- és a birtokhoz tartozó
több épületekkel együtt örök áron szabadkézből
eladó. Értekezhetni Kolozsvárt, külső ma-
gyarutczában 33. szám alatt.